

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

Hallituksen esitys 101/2024 eduskunnalle laiksi rakentamislain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi 1.1.2025 voimaan tulevaa rakentamislakia (751/2023) sekä maankäyttö- ja rakentamislakia (132/1999, muutettu lailla 752/2023 alueidenkäyttölaiksi). Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi ympäristönsuojelulakia ja viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annettua lakia. Esityksen mukaan ilmastaselvityksen ja materiaaliselosteen laatimisvelvoitteesta rakentamisen eri osapuolille aiheutuvaa taakkaa kevennettäisiin ja lupamenettelyä sujuvoitettaisiin. Lainsäädäntöön lisättäisiin myös uusi puhtaan siirtymän teollisuutta koskeva sijoittamislupa.

Voimassa olevan maankäyttö- ja rakennuslain 4 a §:ssä säädetään kansallisen turvallisuuden huomioon ottamisessa alueiden käytön suunnittelussa. Pykälän mukaan *"Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava maanpuolustuksen, rajaturvallisuuden ja rajavalvonnan, väestönsuojelun sekä huoltovarmuuden edellyttämät kehittämistarpeet ja varmistettava, ettei niistä vastaavien tahojen toimintamahdollisuuksia heikennetä."*

Ehdotettujen muutosten jälkeenkin Puolustusvoimilla tulee säilyä mahdollisuus vaikuttaa kaikkeen sellaiseen alueiden käyttöön, jolla voi olla vaikutuksia maanpuolustuksen toimintamahdollisuuksiin. Tämä koskee myös puhtaan siirtymän sijoituslupan myöntämistä, josta säädettäisiin esityksen mukaan rakentamislain 43 a §:ssä. Ehdotetussa pykälässä tarkoitetun sijoituslupan myöntämisen ei tule olla mahdollista, jos hanke heikentää maanpuolustuksen toimintamahdollisuuksia.

Myös rakennuksen purkaminen Puolustusvoimien käytössä olevilla alueella tulee mahdollistaa, jos se on maanpuolustuksen kannalta tarpeellista. Selvytyksen vuoksi tästä olisi tarkoituksenmukaista säätää erikseen rakentamislain 56 §:ssä. Edelleen Puolustusvoimilla tulee olla valitusoikeus rakentamisluvasta, jos lupapäätös voi vaikuttaa maanpuolustuksen kehittämisedellytyksiin tai toimintamahdollisuuksiin. Tämä tulisi ottaa huomioon rakentamislain 179 §:ssä, jossa säädetään rakentamislupaa koskevasta valitusoikeudesta.

Ilmastaselvitystä koskevan esityksen (rakentamislain 38 §) osalta todetaan, että maanpuolustukseen käytettävien rakennusten tulisi jäädä ilmastaselvityselvoitteen ulkopuolelle kokonaan. Mikäli rakentamislain 1

§:n 3 momentin kirjauksen ei katsota olevan riittävä peruste ilmastaselvitysvelvoitteesta poikkeamiselle maanpuolustukseen käytettävien rakennusten osalta, maanpuolustusta koskeva poikkeus tulisi erikseen kirjata ilmastaselvitystä koskevaan pykälään.

Marika Järvenpää
Sotilaslakimies
OTM, SM